

רמב"ן חנוכה, המנורה

שמות כה, ל

חכמת המנורה בגביעיה וכפתוריה ופרחיה מאין תמצא, ונעלמה מאד, אבל היותה מקשה בששה קנים יוצאין מן השביעי ועליהם נר אלהים, ומאירים כלם אל עבר פניה, כל זה תוכל להבין מדברינו שכתבנו במקום אחר. וזה מאמרם (במנחות כט א) שנתקשה משה במנורה:

במדבר ח, ג

וטעם ויעש כן אהרן - לומר שהוא היה המדליק אותן כל ימיו. ואף על פי שהמצוה כשרה בבניו כמו שנאמר (שמות כז כא) יערוך אותו אהרן ובניו, אבל היה הוא מזדרז במצוה הגדולה הזאת הרומזת לדבר עליון וסוד נשגב. ואולי נרמז לו זה מפסוק (ויקרא כד ג) מחוץ לפרכת העדת יערוך אותו אהרן מערב עד בקר, כי בו בחר השם בימיו. ומפני זה אמר גם עתה "דבר אל אהרן בהעלותך", ולא אמר "דבר אל אהרן ואל בניו בהעלותכם":

במדבר ח, ב

אבל הסדור בפרשיות האלה הוא, כאשר פירשתי (בתחלת הספר) כי בא הכתוב בספר הזה להשלים תורת הקרבנות וכל המחוייב לעשות באהל מועד. והנה אמר מתחלה (שמות כז כ) ואתה תצוה ויקחו אליך שמן זית זך להעלות נר תמיד, ולא הזכיר שם המנורה, והיה במשמע שידליקו במנורה בהמצאה כמו שאמר בעשייתה (שם כה לז) והעלה את נרותיה והאיר על עבר פניה, אבל אם אולי תאבד או תשבר ידליקו בלתי מנורה ואין המנורה מעכב ההדלקה, כי המצוה להעלות נר תמיד לעולם. ואחר כן הוסיף וצוה מיד ולדורות (ויקרא כד ב) צו את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך, ואמר (שם פסוק ד) על המנורה הטהורה יערוך את הנרות, שלא יערוך אלא במנורה הטהורה. ובכאן כאשר השלים להזכיר הקמת המשכן, השלים עוד כל דיני הנרות, וצוה שיהיו שבעת הנרות כולן דולקות לדורות אל מול פני המנורה, כאשר הזכיר במעשה המנורה "והעלה את נרותיה והאיר על עבר פניה", לא בלתי מנורה ולא בלתי שיאירו כולם אל עבר פניה: ולא הזכיר בפרשה הזאת "באהל מועד", ללמד שיהיה גם כן במקדש. אולי יחשב, כי בעבור שאין חלונות באהל מועד יצטרך לאורה הזאת אבל במקדש שיהיו שם חלוני שקופים (מ"א ו ד) לא יצטרך כן, לפיכך לא הזכיר בכאן "באהל מועד":